
„Jidete”

numer specjalny, Warszawa 2000

Przebywając w krakowskim „Empiku” dostrzegłem książkę, której tytuł wzbudził moje zainteresowanie, mianowicie: „Żydzi i komunizm”. Początkowo wydawało mi się, że będzie to kolejna książka napisana przez tzw. historyków spod znaku **Stronnictwa Narodowego** czy **Narodowego Odrodzenia Polski**. Umacniało mnie w tym przekonaniu również umiejscowienie owej książki – pomiędzy „**Myślą Polską**” a „**Ojczyzną**” (sic!). Cóż się jednak okazało, było to wydanie specjalne znanego mi już wcześniej magazynu „Jidete”. Periodek ten natychmiast kupiłem.

Książka ta porusza bardzo drażliwy dla dzisiejszych Żydów problem – mianowicie ich udział w sprawowaniu władzy w latach PRL-u. Jest ona niejako próbą rozliczenia się z tamtymi czasami. Co ciekawe, w przedstawieniu historii sięga ona głęboko, bo aż do początków ruchu socjalistycznego w Polsce (tzn. do XIX w.). Książka ta, napisana bardzo rzetelnie i rzeczowo, obala też wiele mitów i stereotypów (w tym główny – tzw. żydokomuny). Jest ona zredagowana przez młode pokolenie Żydów – oni sami odpowiadali sobie na pytania związane z historią ich dziadków czy ojców, wydając tę książkę. Co ważne, książka (w przeciwieństwie do większości tego typu publikacji znajdujących się na rynku, napisanych przez **H. Pajaka** i jemu podobnych) w swym zamiarze ma łączyć Polaków i Żydów, nie dzielić. Ma ona *ułatwić wzajemne zrozumienie oraz poszerzyć dialog zaufania* – jak piszą redaktorzy we wstępie. A więc czytamy; ten niezwykle bogaty materiał historyczny będący równocześnie swoistą próbą pojednania.

MARCIN KOCIUBA